

การจัดการแมลง-ไรศัตรูพริกที่สำคัญ

พริก เป็นพืชผักที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ใช้บริโภคภายในและส่งออกต่างประเทศ ปัญหาแมลง-ไรศัตรูพริกที่สำคัญ ได้แก่ **เพลี้ยไฟพริก** **หนอนกระทู้ผัก** **หนอนแมลงวันผลไม้** และ **ไรชาวพริก** เมื่อระบาดแล้วก่อให้เกิดความเสียหายทั้งปริมาณและคุณภาพผลผลิต เกษตรกรต้องพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชบ่อยครั้ง ทำให้เกิดปัญหาสารพิษตกค้างตามมา จึงจำเป็นต้องทำการป้องกันกำจัดโดยใช้แนวทางการจัดการศัตรูพืช

สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช
กรมวิชาการเกษตร

เพลี้ยไฟพริก

Chili thrips

Scirtothrips dorsalis Hood

ลักษณะการทำลาย

เพลี้ยไฟพริกใช้ปากเขี่ยเนื้อเยื่อพืชให้ช้ำ แล้วจึงดูดน้ำเลี้ยงจากส่วนต่างๆ ของพืช ทำให้ใบและยอดอ่อน มีลักษณะด้าน สีน้ำตาลขอบใบหงิก และม้วนงอขึ้นด้านบนทั้งสองข้าง ถ้าเข้าทำลายระยะพริกออกดอก จะทำให้ดอกพริกร่วง การทำลายในระยะผล จะทำให้รูปทรงของผลบิดงอ ถ้าการระบาดรุนแรงพืชจะชะงักการเจริญเติบโต หรือแห้งตายในที่สุด

การสำรวจ

สุ่มสำรวจพริก 100 ยอด ต่อไร่ ทุกสัปดาห์ โดยเคาะลงบนแผ่นพลาสติกสีดำ และทำการป้องกันกำจัดเมื่อพบเพลี้ยไฟพริกเฉลี่ยมากกว่า 5 ตัวต่อยอด

แนวทางการป้องกันกำจัด

1 **ควรเพิ่มความชื้น** โดยการให้น้ำอย่าให้พืชขาดน้ำ เพราะจะทำให้พืชอ่อนแอ และเพลี้ยไฟพริกจะระบาดอย่างรวดเร็ว

2 การใช้สารฆ่าแมลง

● **แหล่งปลูกใหม่** ฟ่นด้วยคาร์บาริล 85% ดับบลิวพี อัตรา 20-30 กรัม หรือ โพรไทโอฟอส 50% อีซี อัตรา 20-30 มล. หรือคาร์โบซัลเฟน 20% อีซี อัตรา 20-30 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร อย่างใดอย่างหนึ่ง ฟ่นซ้ำตามการระบาด

● **แหล่งปลูกเดิม** ฟ่นด้วยฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 20-30 มล. หรือ อีมาเมคติน เบนโซเอต 1.92% อีซี อัตรา 20 มล. หรือ อิมิดาโคลพริด 10% เอสแอล อัตรา 20-40 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตรอย่างใดอย่างหนึ่ง ฟ่นซ้ำตามการระบาด

ขณะฟ่นสารควรปรับหัวฉีดให้เป็นฝอยที่สุด และฟ่นให้ทั่วตามส่วนต่างๆ ของพืชที่เพลี้ยไฟพริกอาศัยอยู่ กรณีเพลี้ยไฟพริกระบาดรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสภาพอากาศแห้งแล้ง ควรใช้ปุ๋ยทางใบ เพื่อช่วยให้ต้นพริกฟื้นตัวจากอาการใบหงิกได้ดีและเร็วยิ่งขึ้น

อาการใบพริกหงิกม้วนงอขึ้น

อาการผลพริกบิดงอ

ตัวอ่อนแมลงช้างปีกใส

ตัวคล้ายมด

หนอนกระทู้ผัก

Common cutworm

Spodoptera litura (Fabricius)

ลักษณะการทำลาย

หนอนวัยแรกเข้าทำลายเป็นกลุ่ม ต่อมากินทำลายรุนแรงขึ้น เนื่องจากเป็นหนอนที่มีขนาดใหญ่ และกัดกินใบพืชอย่างรวดเร็ว กัดกินทั้งใบ ก้าน ดอก และผล การเข้าทำลายมักเกิดเป็นหย่อมๆ ตามจุดที่ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่ และพบการระบาดตลอดทั้งปี

การสำรวจ

สุ่มสำรวจพริก 100 ต้น ต่อไร่ ทุกสัปดาห์ หากพบหนอนกระทู้ผัก เฉลี่ยมากกว่า 20 ตัว ต่อ 100 ต้น ให้ทำการป้องกันกำจัด

แนวทางการป้องกันกำจัด

- 1 **วิธีเขตกรรม** เช่น การไถตากดิน และการเก็บเศษซากพืชอาหาร เพื่อฆ่าตักแต่ เป็นการลดแหล่งสะสมขยายพันธุ์
- 2 **วิธีกล** เก็บกลุ่มไข่และหนอนไปทำลาย จะช่วยลดการระบาดลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และปลอดภัย
- 3 **การใช้เชื้อแบคทีเรีย (บาซิลลัส ทูริงเยนซิส)** เช่น เซนทารี อัตรา 60-80 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
- 4 **การใช้สารฆ่าแมลง** ที่มีประสิทธิภาพ เช่น คลอร์ฟินาเพอร์ 10% เอสซี อัตรา 30-40 มล. หรือ อีมาเมคติน เบนโซเอต 1.92% อีซี อัตรา 15-20 มล. หรือ อินด็อกซาคาร์บ 15% เอสซี อัตรา 15-30 มล. หรือ สปีนโนแซต 12% เอสซี อัตรา 20-30 มล. หรือ ลูเฟนนูรอน 5% อีซี อัตรา 20-30 มล.ต่อน้ำ 20 ลิตร อย่างไรก็ตามหนึ่ง ฟันซ้ำตามการระบาด

แมลงศัตรูธรรมชาติของหนอนกระทู้ผัก

ไรชาวพริก

Chili broad mite

Polyphagotarsonemus latus (Banks)

ลักษณะการทำความเสียหาย

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของไรชาวพริกดูดกินน้ำเลี้ยง จากใบอ่อน ยอด และดอก ทำให้ใบและยอดหงิกงอ ขอบใบม้วนงอลงด้านล่าง ทำให้ใบมีลักษณะ เรียวแหลม ก้านใบยาว เปราะหักง่าย และมีสีน้ำตาลแดง ต้นพริกแคระแกรน ไม่เจริญเติบโต ชะงักการเกิดดอก มักระบาดในช่วงที่มีอากาศชื้น โดยเฉพาะ ในช่วงฤดูฝน

การสำรวจ

ผู้สำรวจพริกทุกสัปดาห์ หากพบอาการใบหงิกม้วนงอลงที่เกิดขึ้นจากการทำลายของไรชาวพริก ให้ทำการป้องกันกำจัด

แนวทางการป้องกันกำจัด

● การใช้สารฆ่าแมลง-ไร ที่มีประสิทธิภาพ เช่น อามีตราซ 20% อีซี อัตรา 40 มล. หรือ ไพริดาเบน 20% ดับบลิวพี อัตรา 10 กรัม หรือฟิโปรนิล 5% เอสซี อัตรา 10-20 มล. หรือ อีมาเม็กติน เบนโซเอต 1.92% อีซี อัตรา 10 มล. หรือ สไปโรมีธิเฟน 24% เอสซี อัตรา 8 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร อย่างไม่อย่างหนึ่ง ฟ่นซ้ำตามการระบาด

แมลงวันผลไม้ Solanum fruitfly *Bactrocera latifrons* (Hendel)

ลักษณะการกัดทำลาย

ตัวเต็มวัยเพศเมียใช้อวัยวะวางไข่ที่แหลมและแข็งแรงแทงเข้าไปในผลพริกเพื่อวางไข่ ไข่มีลักษณะรูปร่างยาวรี สีขาวขุ่น ผิวเป็นมันสะท้อนแสง ฟักเป็นตัวหนอนภายใน 2-3 วัน หนอนมีลักษณะหัวแหลมท้ายป้าน มีสีขาวหรือสีใกล้เคียงกับสีของพืชอาหาร ส่วนหัวมีปากเป็นตะขอแข็งสีดำหนึ่งคู่ ซึ่งเป็นอวัยวะที่หนอนใช้ซอนไซกินเนื้อเยื่อภายในผลพริก ทำให้ผลพริกเน่าและร่วง ระยะหนอน 8-10 วัน หนอนวัย 3 มีความสามารถพิเศษในการรอดตัวและติดกระเด็นไปได้ไกล ซึ่งช่วยให้หนอนหาที่ที่เหมาะสมเพื่อเข้าดักแด้ในดิน ระยะดักแด้ 11-14 วัน ตัวเต็มวัยเพศเมียอายุประมาณ 3-6 เดือน จากระยะไข่ถึงตัวเต็มวัยใช้เวลา 21-27 วัน

การสำรวจ

สุ่มสำรวจพริก 100 ต้น ต่อไร่ ทุกสัปดาห์ หากพบผลพริกถูกทำลายมากกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ ให้ทำการป้องกันกำจัด

แนวทางการป้องกันกำจัด

- 1 วิธีเขตกรรม** เช่น ทำความสะอาดแปลงปลูก โดยการเก็บผลพริกที่ร่วงหล่นเผาทำลาย เพื่อลดแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงวันผลไม้ หรือทำลายพืชอาศัยที่อยู่รอบๆ แปลงปลูก
- 2 การใช้น้ำมันปิโตรเลียม** ได้แก่ ดีซี ตรอน พลัส 83.9 % อีซี หรือ เอส เค 99 83.9% อีซี หรือ ซัน สเปรย์ อัลตรา ฟราย 83.9% อีซี อัตรา 60 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร **เน้นพ่นที่ผลพริกทุก 5-7 วัน**ในกรณีพื้นที่ที่พบการระบาดเป็นประจำ พ่นครั้งแรกเมื่อพริกเริ่มติดผล หยุดพ่นก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต 5-7 วัน
- 3 การใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพ** ได้แก่ มาลาไอออน 57% อีซี อัตรา 50 มล. ต่อน้ำ 20 ลิตร

หมายเหตุ

เพื่อหลีกเลี่ยงแมลง-ไร ศัตรูพืช สร้างความต้านทาน ไม่ควรพ่นสารชนิดเดียวกันติดต่อกันหลายครั้ง

ข้อมูลและเรียบเรียงโดย :

สมศักดิ์ ศิริพลตั้งมั่น
 วิภาดา ปลอดภัยบุรี
 พิเชฐ เชาว์วันวัฒนวงศ์
 วณาพร วงษนิคง

กลุ่มบริหารศัตรูพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช
 กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ

พิมพ์ครั้งที่ : 1 มิถุนายน 2554 จำนวน 10,000 แผ่น

พิมพ์ที่ : Post Tech